

Kúria végzése

Az ügy száma: Bhar.III.993/2016/15.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Varga Zoltán, előadó bíró
Dr. Székely Ákos, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2016. október 25.

Az ügy tárgya: hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű
II. rendű
III. rendű
IV. rendű
V. rendű
VI. rendű

Első fok: Fővárosi Törvényszék, 21.B.1556/2013/36., ítélet, tárgyalás,
2014. október 9.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 5.Bf.173/2015/13., ítélet, nyilvános ülés,
2016. március 23.

Az indítvány előterjesztője: az ügyész

Az indítvány iránya: a terhelték terhére

Rendelkező rész

A hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű vádlott és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben az ügyész által bejelentett másodfellebbezést elbírálv a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.173/2015/13. számú ítéletét I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során felmerült 20.000 (húszezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

- [1] A Fővárosi Törvényszék a 2014. október 9. napján kelt 21.B.1556/2013/36. számú ítéletével I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 6 rendbeli folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés

- büntetésében (1978. évi IV. törvény 225. §).
- [2] Ezért őt megrovásban részesítette.
 - [3] A hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntetnének [1978. évi IV. törvény 250. § (1) bekezdés és (3) bekezdés I. fordulat] vádja alól a vádlottat felmentette.
 - [4] II. rendű vádlott bűnösségét folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntetésében (1978. évi IV. törvény 225.§) mint felbújtó állapította meg.
 - [5] Ezért őt megrovásban részesítette.
 - [6] A hivatalos személy által kötelességszegéssel elkövetett vesztegetés büntetnének [1978. évi IV. törvény 250. § (1) és (3) bekezdés I. fordulat] vádja alól a vádlottat felmentette.
 - [7] III. rendű., IV. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlottakat folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntette (1978. évi IV. törvény 225.§) miatt mint felbújtót megrovásban részesítette.
 - [8] Rendelkezett a járulékos kérdések, így a bűnjelek és a bűnügyi költség viselése tekintetében is.
 - [9] Az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése után az ügyész, az I. rendű vádlott és védője, a II. rendű vádlott és védője, a III. rendű vádlott és védője, a IV. rendű vádlott és védője, valamint az V. rendű vádlott és védője a jogorvoslati nyilatkozat megtételére 3 napot tartott fenn, míg a VI. rendű vádlott nyomban bejelentette a felmentést célzó fellebbezését, amelyhez védője is csatlakozott.
 - [10] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen 3 napon belül az ügyész valamennyi vádlott terhére súlyosításért, büntetés kiszabása végett, az I. és a II. rendű vádlott terhére a vesztegetés büntetnének megállapítása végett, az I. rendű vádlott védője, a II. és IV. rendű vádlott védője, a III. rendű vádlott védője és az V. rendű vádlott védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.
 - [11] Az ügyész a 2015. február 25. napján kelt és 2015. február 27. napján érkeztetett fellebbezés indokolásában kifejtette, hogy nem fogadható el az elsőfokú bíróság indokolása (ítélet 28. oldal utolsó bekezdése), mert az I. rendű vádlott a nyomozás során a 87. oldalon nyilatkozik a II. rendű vádlottal való kapcsolatáról, ezen nyilatkozatból pedig az következik, hogy a II. rendű vádlott fizetett a jogosulatlan tevékenységért, amelyet az I. rendű vádlott a számára végzett.
 - [12] Az I. rendű vádlott tisztában volt azzal, hogy cselekményével a munkaköri leírása áthágásával megszegi hivatali kötelességét azért, hogy keresetét kiegészítse.
 - [13] A II. rendű vádlott pedig tulajdoni lapok munkapéldányait kapta meg, amit a II. rendű vádlott a tárgyaláson el is ismert és csak azt tagadta, hogy az I. rendű vádlottnak fizetett volna, vagy bármilyen más feladattal megbízta volna.
 - [14] Az I. rendű vádlott a nyomozás során nem tagadta azt, hogy magántevékenységet is folytatott.
 - [15] Ennek tükrében iratellenes és nyilvánvalóan nem állja meg a helyét az a megállapítás, miszerint I. rendű és II. rendű vádlottak tekintetében a fizetés-szolgáltatásról beszélni „elvont és absztrakt” lenne, így „ennek büntetőjogi relevanciája semmiképpen nem lehet”.
 - [16] A III., IV., V. és VI. rendű vádlottakkal szemben kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe, mivel a terhükre megállapított bűncselekmény büntetési tétele 3 évig terjedő szabadságvesztés.
 - [17] Ezért az I. és II. rendű vádlott tekintetében az ítélet megalapozatlansága miatti hatályon kívül helyezését, míg a III. rendű, IV. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlottak tekintetében a büntetés súlyosítását, pénzbüntetés kiszabását indítványozta.
 - [18] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást részben kiegészítette, részben helyesbítette, illetve részben eltérő tényállást állapított meg.
 - [19] A kiegészített, helyesbített és az elsőfokú ítéletben megállapított tényállástól részben eltérő tényállás alapján a Fővárosi Ítéltábla a 2016. március 23-án kelt 5.Bf.173/2015/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatta és
 - [20] I. rendű vádlottat a 6 rendbeli, folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntette (1978. évi IV. törvény 225. §), II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlottakat az ellenük felbujtóként, folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntette (1978. évi IV. törvény 225. §) miatt emelt vád alól felmentette.
 - [21] I. rendű és II. rendű vádlottat vesztegetés büntette, II. rendű vádlott esetében az 1978. évi IV.

törvény 253. § (1) és (2) bekezdés szerint minősülő cselekmény vádja alól tekinti felmentettnek.

- [22] A Fővárosi Ítéltábla jogi indokolásában az alábbiakat fejtette ki:
- [23] A hivatali visszaéléssel kapcsolatosan:
- [24] A hivatali visszaélés büntettét az 1978. évi IV. törvény 225. §-ának értelmében az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen hivatali kötelességét megszegi, hivatali hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél.
- [25] Ezen háromféle elkövetési magatartás közül a hivatali kötelesség megszegéséről van szó, amelyet jogszabályok, de egyedi jellegű szabályok pl. belső utasítások határoznak meg.
- [26] Az I. rendű vádlott ismerte a telefonon történt információadást, valamint a munkapéldány tulajdoni lap kinyomtatását és e-mail-en elküldését tiltó belső utasítást.
- [27] Magatartása azonban nem párosult a jogtalan előny biztosításának célzatával, mint közfeladatot ellátó hivatalos személy tevékenységét nem torzította el. Magatartása és tevékenysége miatt a bűncselekmény által védett jogi tárgy, a hivatalos szervek működésébe vetett bizalom, a hivatalos szervek és személyek törvényes és szabályszerű működése nem sérült.
- [28] I. rendű vádlott magatartása a jogtalan előny célzatának hiánya miatt, továbbá azért is, mert az már az elkövetéskor sem volt veszélyes a társadalomra, a hivatali visszaélés büntettének tényállási elemeit nem valósította meg.
- [29] A tényállás 4. pontjában megállapított cselekmény kapcsán hiányzott a kötelességszegés, mint tényállási elem, mert a munkapéldány kinyomtatására az ezt tiltó vezetői utasítás előtt került sor.
- [30] Ezért őt az ellene emelt, az 1978. évi IV. törvény 225. §-ában meghatározott és eszerint büntetendő 6 rendbeli, folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntettének vádja alól a Be. 6. § (3) bekezdés a) pont I. fordulatra tekintettel - bűncselekmény hiányában - a Be. 331. § (1) bekezdés alapján felmentette.
- [31] A Fővárosi Ítéltábla szerint a II., III., IV., V. és VI. rendű vádlottak esetében sem lehetett figyelmen kívül hagyni az ügyben hozott nyomozást megszüntető határozatok indokait, valamint a VI. rendű vádlott tekintetében a más földmérő gyanúsítottak tekintetében hozott nyomozást megszüntető határozatok indokait.
- [32] Az I. rendű vádlottól telefonon az ingatlanokról információkat kérő II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű vádlottak a telefonon adott információ kiadását megtiltó belső hivatalvezetői utasítást nem ismerték. Miként II. rendű vádlott nem ismerte a munkapéldány tulajdoni lap kinyomtatására és e-mail-en történő elküldésére vonatkozó tiltó belső utasítást sem. Következésképp ezen utasítás megszegésére mint felbujtók szándékosan nem bírhatták rá az I. rendű vádlottat.
- [33] Ezért az ítéltábla a II., III., IV. és V. rendű vádlottat az ellenük emelt, 1-1 rendbeli, az 1978. évi IV. törvény 225. §-ába ütköző és eszerint büntetendő, felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés vádja alól a Be. 6. § (3) bekezdés a) pont I. fordulatra tekintettel - bűncselekmény hiányában - a Be. 331. § (1) bekezdése alapján felmentette.
- [34] A hivatali vesztegetéssel kapcsolatosan az ítéltábla az alábbiakra mutatott rá:
- [35] Az 1978. évi IV. törvény 250. § (1) bekezdése szerinti bűncselekményt az a hivatalos személy követi el, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetőleg a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért.
- [36] A (3) bekezdés szerinti minősített eset, ha az elkövető a jogtalan előnyért hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél.
- [37] A kért vagy elfogadott előnynek a hivatalos személy működésével kapcsolatosnak kell lennie.
- [38] Az elsőfokú bíróság ezt a kapcsolatot nem látta minden kétséget kizáróan bizonyítottnak.
- [39] E körben az ítélet 28. oldal utolsó bekezdésében kifejtett érveivel a másodfokú bíróság is egyetértett. Maga a vádirat sem jelölt meg olyan konkrét előnyt az I. rendű vádlott hivatali működésével kapcsolatban, amit kifejezetten erre tekintettel kapott volna a II. rendű vádlottól.
- [40] Az I. és II. rendű vádlottak meg nem cáfoltt védekezése szerint 2004. év óta ismerték egymást, amikor az I. rendű vádlott még magánföldmérőként dolgozott a II. rendű vádlott egyik ügyfelének,

aki nagyon elégedett volt vele. Innentől kezdve ajánlotta őt a II. rendű vádlott az ügyfeleinek, lévén, hogy más földmérőt egyébként sem ismert.

- [41] Ilyen körülmények között, ha a vádbeli időszakban ajánlotta is a II. rendű vádlott az I. rendű vádlottat földmérési munkára, az nem állapítható meg, hogy erre korábbi ismeretségük kapcsán vagy az I. rendű vádlott vádbeli adatszolgáltatásai miatt került sor.
- [42] Így tehát nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor e vádpont alól az I. rendű vádlottat felmentette.
- [43] Az ügyészség a II. rendű vádlottat az 1978. évi IV. törvény 253. § (1) és (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntettével vádolta.
- [44] A Btk. 253. § (1) bekezdésében meghatározott bűncselekményt az követi el, aki hivatalos személy működésével kapcsolatban, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér.
- [45] A (2) bekezdés szerinti minősített eset akkor valósul meg, ha a vesztegető az előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegje, a hatáskörét túllépje vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.
- [46] A bűncselekmény akkor tényállásszerű, ha az adott vagy ígért előny a hivatalos személy működésével függ össze. Erre vonatkozóan is irányadó mindaz, amit a másodfokú bíróság ezzel összefüggésben I. rendű vádlott korrupciós cselekménye kapcsán már kifejtett.
- [47] II. rendű vádlottat is helyesen mentette fel az elsőfokú bíróság a Be. 6. § (3) bekezdés b) pontjára hivatkozással.

II.

- [48] Az ítélet ellen az ügyész I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlottak terhére a felmentésük miatt, a bűnösségük megállapítása és büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést.
- [49] A vádlottak az ítéletet tudomásul vették.
- [50] A Legfőbb Ügyészség a BF.655/2016/2-7. számú átiratában a fellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn, az alábbiak szerint:
- [51] Az elsőfokú bíróság ténymegállapításait valamennyi tényállási elem tekintetében, az összes szóba jöhető bizonyíték részletes egybevetésével és mérlegelésével tette meg, így a tényállás felderített, ugyanakkor részben hiányos volt.
- [52] A bíróság ugyanis II. és V. rendű vádlottak tekintetében rögzítette, hogy az I. rendű vádlott az ő gazdasági tevékenységük segítése céljából követte el a bűncselekményeket (III. és IV. rendű tevékenysége II. rendű vállalkozásához kötődött.). Nem tartalmazott azonban célzatra vonatkozó megállapítást a VI. rendű vádlottat érintő cselekménnyel összefüggésben. E körben a bíróság mindössze eredményként rögzítette azt, határozata 11. oldalának 2. bekezdésében, hogy az I. rendű vádlott a tulajdoni lap elektronikus megküldésével jogtalan előnyt okozott a VI. rendű vádlottnak.
- [53] Ezért az ítéleti tényállás a Be. 351. § (2) bekezdés b) pontjának második fordulata szerint hiányos.
- [54] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint ez a megalapozatlanság - a tényállás ténybeli következtetés alapján történő kiegészítésével - a Be. 352. § (2) bekezdése alapján maradéktalanul kiküszöbölhető lett volna a másodfokú eljárásban.
- [55] A másodfokú bíróság azonban eljárási szabálysértést követett el, amikor az elsőfokú bíróság megalapozott ténybeli következtetéseit felülbírálvá a cselekmények jogtalan előny okozási célzatára vonatkozó ténymegállapításokat valamennyi tényállási pont tekintetében mellőzte.
- [56] Az így megállapított tényállás a Be. 351. § (2) bekezdés d) pontja szerinti megalapozatlanságban szenved.
- [57] A számítógépes ingatlan-nyilvántartási rendszerből lekérdezés útján szolgáltatható egyes ingatlan-nyilvántartási adatok szolgáltatásáról és igazgatási szolgáltatási díjáról, valamint az ingatlan-nyilvántartási eljárás igazgatási szolgáltatási díjának megállapításáról és a díjak megfizetésének részletes szabályairól szóló 176/2009. (XII. 28.) FVM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. § (2)

bekezdése szerint a betekintés nem teljesíthető a tulajdoni lap másolat kinyomtatásával vagy elektronikus formában történő átadásával.

- [58] Mindezekre figyelemmel valamennyi vádlottnak tisztában kellett lennie azzal, hogy az I. rendű vádlott a hivatali rend megkerülésével közli velük a nyilvántartási adatokat. Ezt a felismerést kellett, hogy erősítse az a körülmény is, hogy a többi vádlott I. rendű vádlottat nem egy földhivatali telefonszámon, hanem magánszámán, mobiltelefonján érte el.
- [59] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában, hogy a hivatali visszaélés törvényi tényállásában szereplő előny nem korlátozódik anyagi javakra, az alatt minden olyan új helyzetet érteni kell, amely a korábbiakhoz képest valakire nézve kedvezőbb.
- [60] Így a személyes megjelenés kényszerének elkerülése, a várakozási idő csökkentése mindenképp előnyként értékelhető.
- [61] Az I. rendű vádlott - miként azt az elsőfokú bíróság határozatának 26. oldalán a 3. bekezdésben tényként megállapította - pontosan tisztában volt azzal, hogy a földhivatali ügyintézés nem pár perces elfoglaltság, és mivel a hivatali munkaidő egybeesik a legtöbb ember munkaidejével, normális esetben csak szabadság kivételével tudnak az ügyfelek ügyeket intézni.
- [62] Az I. rendű vádlott tárgyaláson tett, az elsőfokú bíróság határozata 14. oldalának 2. bekezdésében idézett vallomásából egyértelműen következik, hogy I. rendű vádlott a hivatali működésére vonatkozó szabályokat azért szegte meg, hogy ismerőseinek segítsen, ne kelljen szabadságot kivenniük, hanem telefonon megismerhessék a kérdéses adatokat.
- [63] E vallomásra is figyelemmel megállapítható, hogy az I. rendű vádlott jogtalan előny szerzése végett követte el a cselekményeket.
- [64] Az ügyintézés időigényes voltával a földhivatali eljárásokban jártas többi vádlott is tisztában volt, így az I. rendű vádlott megkeresésekor fel kellett ismerniük azt, hogy a vádlott kötelességszegő magatartásának eredményeként előnyösebb helyzetbe kerülnek. Ez a körülmény a megkereséseknek nem csupán járulékos, mellékes következménye volt, hanem elsődleges motívuma.
- [65] Tekintettel arra, hogy a Be. 388. §-a ezzel összefüggésben speciális szabályt nem tartalmaz, a másodfellebbezés elbírálása során a megalapozatlanság kiküszöbölése kapcsán változatlan tartalommal érvényesülnek az eltérő tényállás megállapításával összefüggő - 352. § (1) bekezdés b) pontjában írt - korlátozások.
- [66] Figyelemmel arra, hogy a tényállás megalapozottsága csak eltérő - a célzatot is tartalmazó - tényállás megállapításával érhető el, a törvénysértés a harmadfokú eljárásban nem orvosolható, így a másodfokú bíróság ítéletét a 399. § (5) bekezdése alapján hatályon kívül kell helyezni.
- [67] A Legfőbb Ügyészség átiratára a III. rendű vádlott védője írásban tett észrevételt, amelyben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.
- [68] A célzattal kapcsolatosan kifejtette, hogy a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az I. rendű vádlott nem azért nyújtott segítséget a hozzá fordulóknak, hogy abból bárkinek is jogtalan előnye származzon, hanem önzetlenségből olyan adatok megismerését tette lehetővé, amelyeket egyébként is jogosultak voltak az ingatlan-nyilvántartásból megismerni.
- [69] A társadalomra veszélyességgel kapcsolatban előadta, hogy maga az ügyészség sem cáfolta a másodfokú bíróság azon álláspontját, miszerint az I. rendű vádlott cselekménye már az elkövetéskor sem volt veszélyes a társadalomra. Ezt támasztotta alá a földhivatal vezetője, aki véleménye szerint legfeljebb fegyelmi vétséget követett el az I. rendű vádlott, következésképpen nem sérült a hivatali hatalom gyakorlásának tisztaságához fűződő társadalmi érdek. Az I. rendű vádlott cselekménye már csak azért sem lehetett társadalomra veszélyes, mert egyrészt olyan adatokat adott meg, amelyek bárki által megismerhetőek, másrészt a tulajdoni lap munkapéldányait semmilyen hatósági eljárásban nem lehetett felhasználni, joghatás kiváltására nem alkalmasak.
- [70] A felbujtói tevékenységet illetően előadta, hogy figyelemmel a felbujtás járulékos természetére, büntetendő alapcselekmény nélkül felbujtás nem létezik, ezért ha az I. rendű vádlott cselekménye nem bűncselekmény, akkor a III. rendű vádlott sem valósíthatott meg felbujtói részességet.

- [71] A III. rendű vádlott tudattartalmával kapcsolatosan előadta, hogy a felbujtás értelemszerűen csak egyenes szándékkal valósítható meg, a felbujtó tudatának át kell fognia a tettesi alapcselekmény tárgyi ismérveit. A III. rendű vádlott amikor az I. rendű vádlottat megkérte nem ismerte a tájékoztatás tilalmára vonatkozó belső szabályozást és a 176/2009. (XII. 28.) FVM rendeletet sem. Önmagában az a körülmény, hogy a III. rendű vádlott szakvizsgázott jogász, még nem jelenti azt, hogy ezeket a részletszabályokat ismerte volna, és 2010. január 21-ét megelőzően - a rendelet hatályba lépése előtt - egyébként sem minősülhetett bűncselekménynek az I. rendű vádlott magatartása.

III.

- [72] A Kúria az ügyben a Be. 391. § (2) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a Legfőbb Ügyészség képviselője a módosított fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta.
- [73] Az I. és a IV. rendű vádlottak és védőik felszólalásukban egyaránt a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozták.
- [74] A Kúria mindenekelőtt azt állapította meg, hogy az ügyészi másodfellebbezéseknek a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja alapján helye volt. A másodfokú bíróság ugyanis olyan vádlottakkal szemben hozott felmentő ítéletet, akiknek a bűnösségét az elsőfokú bíróság megállapította.
- [75] A Kúria a Be. 387. § (1) bekezdés alapján felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.
- [76] A felülbírálat a Be. 387. § (2) bekezdésére figyelemmel annyiban korlátozva volt, hogy, „Ha a másodfokú bíróság ítélete több bűncselekményről rendelkezett, a fellebbezés folytán a harmadfokú bíróság az ítélet minden rendelkezését felülbírálja, kivéve a másodfokú bíróság által az elsőfokú bíróság ítéletének felmentő, vagy eljárást megszüntető rendelkezését helybenhagyó részét.”.
- [77] Következésképpen a másodfokú bíróság által helybenhagyott, elsőbírői felmentő rendelkezés a harmadfokú eljárás tárgyát már nem képezhette.
- [78] Ennek során nem észlelt - a Be. 399. § (1)-(2) bekezdése szerinti - feltétlen hatályon kívül helyezési okot képező eljárási szabálysértést, és ilyenre a felek sem hivatkoztak.
- [79] A Be. 388. § (1), illetve (2) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az megalapozott vagy az iratok alapján azzá tehető, ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.
- [80] A harmadfokú bíróság e körben értelemszerűen azt vizsgálta, hogy a másodfokú bíróság ítéletében - az általa tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel - irányadónak tartott tényállás megalapozott-e.
- [81] A Kúria ezt a kérdést igenlően döntötte el, ugyanis a Fővárosi Ítéltábla egyrészt a rendelkezésre álló iratok alapján egészítette ki, illetve állapított meg eltérő tényállást, másrészt azokat a vonatkozó jogszabályokat rögzítette, amelyek az I. rendű vádlott munkakörével voltak kapcsolatosak, illetve a vádlottak terhére rótt cselekmények megítélése szempontjából jelentőséggel bírtak.
- [82] A Kúria nem osztotta a Legfőbb Ügyészség azon jogi álláspontját, amely szerint a másodfokú határozat az okból lenne részben megalapozatlan, hogy az ítéltábla „bizonyítás felvétele nélkül, nem ténybeli következtetés alapján állapított meg új tény, amelyre alapítva eltérő tényállás lett volna megállapítható, hanem új tény megállapítása nélkül, pusztán a bizonyítékok felülmérlegelésével állapított meg eltérő tényállást, amelyre nem volt eljárásjogi lehetősége”.
- [83] A tényálláshoz kötöttség szabálya alól kivételt jelent, amikor a Be. a tényállás megalapozatlansága esetén megengedi, hogy a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítse, helyesbítse, vagy eltérő tényállást állapítson meg, ha a vádlott felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének lehet helye.
- [84] A törvény szűk körben nyitja meg a harmadfokú eljárás lehetőségét, ezért a kétfokú fellebbevitel bevezetése ellenére a másodfokú bíróság reformációs joga a hatályos Be. rendelkezéseire képest nem lehet tágabb. Mindebből az következik, hogy a harmadfokú bíróság - amely nem folytat bizonyítást - a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely a másodfokú bíróság fellebbezéssel

megtámadott ítéletének alapját képezte. Ez alól kivételt csak az jelent, amikor ez a tényállás megalapozatlan.

- [85] Az előny vagy a hátrány lehet anyagi természetű, de felmerülhet ezenkívül más, így erkölcsi, személyi természetű előny megszerzése vagy hátrány okozása is.
- [86] A hivatali visszaélés büntette befejezett a jogtalan hátrány tényleges bekövetkezése vagy a jogtalan előny tényleges megszerzése nélkül is a köteleesség megszegésével, a hatáskör túllépésével, avagy az egyéb visszaéléssel.
- [87] A Kúria egyetértett az ítélőtábla azon jogi okfejtésével, miszerint az I. rendű vádlott tevékenysége nem párosult jogtalan előny okozásának célzatával, ugyanis amit tett, önzetlen, segítő szándékkal tette és nem azért, hogy bárkit is jogtalan előnyben részesítsen.
- [88] Célzat hiányában az esetlegesen bekövetkezett előny vizsgálata szükségtelen, mégis megjegyzést érdemel, hogy az előny bírói gyakorlat által kialakított fogalma alá nem vonható az, ha valaki sorban állás nélkül jut hozzá olyan dokumentumhoz, amelyhez egyébként is jogosult hozzáférni.
- [89] Rámutat a Kúria, hogy az esetlegesen bekövetkezett előnyból téves lenne az elkövető célzatára következtetni, ugyanis a hivatali visszaélés nem eredmény-bűncselekmény, mivel a célzatos elkövetési magatartás kifejtésével már - jogtalan előny vagy hátrány hiányában is - befejezett.
- [90] Helyesen ismerte fel a másodfokú bíróság a 2010. január 21-én kelt 1-es számú vezetői utasítás jelentőségét, ugyanis korábban a munkapéldány tulajdoni lapok kiadását semmi nem szabályozta, és helyesen rögzítette azt is, hogy ezt követően az I. rendű vádlott, aki a vezetői utasítást pontosan ismerte, megszegte hivatali köteleességét, de az legfeljebb fegyelmi eljárás alapja lehetett.
- [91] Figyelemmel azonban arra, hogy abban az esetben, ha a hivatali kötelezettségek megszegése nem párosul jogtalan előny szerzésének - vagy hátrány okozásának - célzatával a vádlotti magatartás nem tényállásszerű, vagyis a hivatali visszaélés büntettének megállapítására sem kerülhet sor.
- [92] Erre figyelemmel az I. rendű vádlott cselekménye, köteleességszegése nem bűncselekmény, következésképpen tettesi alapcselekmény hiányában részesi magatartás sem valósulhat meg.
- [93] A Fővárosi Ítélőtábla tehát helytálló jogi érvek alapján törvényesen mentette fel a vádlottakat az ellenük a korábbi Btk. 225. §-a szerinti hivatali visszaélés büntette miatt emelt vád alól, ezért a Kúria a Be. 397. §-a alapján a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

IV.

- [94] A harmadfokú eljárásban a kirendelt védő közreműködésével felmerült bűnügyi költség összegének megállapítása a pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségekről szóló 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 2. § és a 6. § (2) bekezdésén, míg a viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 385. §-ára és a 381. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 338. § (1) bekezdésén alapszik.
- [95] A Kúria határozata a Be. 588. § (4) bekezdése szerint meghozatala napján jogerős, ellene fellebbezésnek, és a Be. 416. § (4) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2016. október 25.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k. bíró

A Fővárosi Ítélőtábla 5.Bf.173/2015/13. számú ítélete a Kúria Bhar.III.993/2016/15. számú végzésével 2016. október 25. napján jogerős és végrehajtható.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző